

Kjære Kvæfjord menighet.

Det har vært godt og interessant å være på visitas hos dere denne uka. Sammen med mitt følge, prost Anette Eneberg og rådgiver Ivar Jarle Eliassen, har jeg blitt tatt imot på en varm og gjestfri måte overalt. Jeg har møtt ansatte og frivillige, barn, unge og eldre og setter stor pris på den åpenhet og omsorg jeg har opplevd.

Ordet «biskop» kommer fra gresk og betyr «se til» eller «ha oppmerksomhet vendt mot». Når biskopen kommer på visitas, skal han se menighetens arbeid i det lokalsamfunnet menigheten er en del av. Selv om det er et visst element av kontroll i en bispevisitas så kommer jeg først og fremst for å se om evangeliet har rikelig plass og hvordan dere, i menigheten her i Kvæfjord, har det. Jeg kommer for å se, gi akt på og anerkjenne det viktige arbeidet som drives av ansatte og frivillige.

Som biskop har jeg ansvar for å ha tilsyn med menigheten og de ansatte, særlig de i vigslede stillinger. En visitas viser kirkas enhet. Kvæfjord menighet står ikke alene. Dere er en del av en større helhet i Trondenes prosti, Nord-Hålogaland bispedømme, i Den norske kirke og i den verdensvide Jesu Kristi kirke.

En visitas er et besøk i menigheten. I løpet av en kort uke får vi se et konsentrat av menighetens arbeid. Vi kommer nær hverandre gjennom nattverdfellesskap og gudstjenestefeiring. Ikke minst får vi mulighet til å se hverandre, snakke med hverandre og bli bedre kjent. Dette skaper en god arena for å tenke sammen om hvordan menigheten skal arbeide videre, hvilke utfordringer som fins og veivalg som kan gjøres. Gjennom visitasen ønsker jeg å støtte, inspirere, utfordre og veilede menigheten og de ansatte slik at vi sammen kan gjøre Jesus Kristus tydeligere for alle som bor her.

Det er ni år siden forrige visitas i Kvæfjord. Mye har endret seg siden den gang, både i kirka og i samfunnet. Noe av dette vil jeg komme tilbake til.

Inntrykk fra visitasen

Tema for visitasen har vært: «Kvæfjord menighet-kulturbærer og trosformidler». Dette har fulgt meg hele uka og har blitt tydeliggjort ved flere anledninger. Kirken tilhører nemlig alle og er en identitetsmarkør for alle, selv om man ikke er medlem av Den norske kirke eller tror på Jesus.

Hovedinntrykket er at Kvæfjord menighet har store og gode ressurser og er godt drevet.

Kirketårnet på gamle, ærverdige Kvæfjord kirke kan ses fra store deler av indre Kvæfjord der den står som et seilingsmerke. Den har vært et blikkfang i over 150 år og samlet mange slektledd i glede og sorg hele den tiden. Den er fremdeles et velegnet bygg for gudstjenester og kirkelige handlinger. Langvassbukt kirke har en adskillig kortere historie fra den ble vigslet og tatt i bruk 1981. Men også der er bygningen godt synlig og et samlingspunkt for menighetens virksomhet. Langvassbukt kirke er stedet og rammen for bygdefolket om både hverdagslige og de store hendelser i livet. Kirkene og tradisjonene er viktige ressurser og forutsetninger for kirken i Kvæfjord.

Staben består av engasjerte og kompetente medarbeidere. Kvæfjord menighet er en viktig del av et lokalsamfunn som fremdeles er sterkt preget av og bærer av de gode tradisjoner og verdier fra virksomheten ved Trastad gård. Staben er en absolutt forutsetning for den virksomheten menigheten driver,

De to kirkeforeningene støtter opp om menighetens virksomhet både praktisk og økonomisk. Wenche Grønbech, leder av Kirkeforeninga i Langvassbukt, sa: «Det som ikke brukes, står i fare for å forsvinne». Hun pekte med det på at lokalsamfunnet må være klar over hvilke verdier kirkebygg, tradisjon og virksomhet representerer og være bevisst på å ta vare på og videreføre disse verdiene inn i nye tider. Den frivilligheten som kirkeforeningene representerer, er en umåtelig stor ressurs.

Da vi var i Langvassbukt kirke åpnet Marte Hansen og kantor Harald Lind Hansen samlinga der med å framføre visa «*Vi manké orgel*» av kommunens egen, Ola Bremnes. Det gjør dere ikke her på Borkenes. Orgelet, som har en mangfoldig historie og som framsto som nytt for 20 år siden, er i bedre forfatning enn noensinne på grunn av godt vedlikehold.

Dere «mankere» ikke orgel, men dere «mankere» diakon! Nå er det slik at de øvrige i staben, først og fremst kirkeverge og sokneprest, har gått inn og tatt på seg enkelte oppgaver innenfor diakonien som ikke kan være ugjort. Dette går for en periode, men er ikke tilstrekkelig for å dekke de diakonale behov i menigheten.

Det vil være viktig for Kvæfjordsamfunnet om et dugende kan menneske gå inn i diakonstillinga. Det vil øke kirkens nærvær og gjøre samarbeidet med skole og andre frivillige i lag og foreninger i Kvæfjord enda mer smidig.

Jeg registrerer med glede at dere har rutiner for bruk av samisk språk i gudstjenesten. Dette stemmer godt med et brev jeg sendte til samtlige menigheter i bispedømmet for en tid siden, der jeg påpeker at det skal brukes samisk språk og gjerne andre kulturmarkører i alle gudstjenester. Jeg kan forsikre dere om at det har større betydning enn man først tenker. Ikke minst nå som sannhets- og forsoningskommisjonen har levert sin rapport om følgene av fornorskingspolitikken som ble ført særlig fra midten av 1800-tallet og langt opp imot vår tid. Rapporten peker på at det forsoningsarbeidet som vi nå skal i gang med gjøres også ved å ta i bruk språk og kulturmarkører. På den måten sier vi noe viktig om at vi, også her i Kvæfjord, lever i et område hvor samisk språk og kultur er en selvfølgelig del av kulturen, både i høytidelige og mer dagligdagse situasjoner. Det løfter fram kultur og verdier vi trodde vi hadde mistet og det anerkjenner vårt urfolks verdier, kompetanse kultur og tro. Så fortsett med dette! Jeg har også bedt menighetene om å bruke kvensk der det er naturlig – derfor hadde vi også velsignelsen på kvensk i dagens gudstjeneste.

Hvilke møter har vi hatt under visitasen?

Visitasen begynte tirsdag med Morgenbønn i Kvæfjord kirke. Deretter gikk vi til menighetshuset hvor jeg hadde møte med og snakket med de ansatte. Kvæfjord menighet er heldig som har en god og velfungerende stab med dyktige og engasjerte medarbeidere. Når dere forhåpentligvis snart får diakon på plass, er Kvæfjord menighet en godt bemannet menighet!

Staben har regelmessige stabsmøter hvor de planlegger og evaluerer. Når alle de små og store gjøremål skal utføres er det lett slik at søkelyset settes på det som ligger nærmest, gå løs på det og få det gjort. I møtet med staben fikk jeg høre at, nå som det er ny sokneprest på plass, vil staben i tillegg løfte blikket for å etablere gode rutiner og utvikle planer for arbeidet i menigheten, også på lengre sikt. Det er helt riktig tenkt.

Å være lokalkirke er å vekke og nære det kristelige liv i sognet, som det står i Kirkeordningen. Det vil si å være Jesu Kristi kirke i Kvæfjord, -for folket her. Da handler det om både å planlegge bredt men også mer spisset. Alle i staben forteller om et nært og godt samarbeid hvor de ikke bare gjør sin jobb, men også bidrar i fellesskap i andre oppgaver som skal løses. Dette tverrfaglige arbeidet er en god oppskrift for hvordan summen av det en liten gruppe mennesker, hver for seg, gjør blir større når man arbeider godt sammen. Og: det er gull verd at dere taler vel om hverandre, og oppmuntrer hverandre. Det er ingen selvfølge i et lite arbeidsmiljø.

Etter en velsmakende lunsj på Rå Gårdskafe, med kortreist mat fra regionen, besøkte vi Kvæfjord frivilligsentral. Der ble vi tatt imot av lederen Hanne Thin Markussen som orienterte om virksomheten, bakgrunn og funksjon.

Målsettinga med Frivilligsentralen er å ha en trygg og god møteplass hvor absolutt alle kan møtes til fellesskap og samtale. Vi møtte flere av brukerne og fikk en god og engasjert samtale om viktigheten av fellesskap og omsorg for hverandre og for stedet. Her ser jeg for meg at både kirke og frivilligsentral kan ha felles utbytte av samarbeid og utveksling av ideer og virkemidler.

Senere på dagen hadde vi møte med det nyvalgte menighetsrådet. Flere hadde lang fartstid i rådet mens noen var innvalgt for første gang. Det viste seg å være en god miks av mennesker med engasjement og handlekraft på mange områder. Hver enkelt røpet et sterkt engasjement, hjerte og syn, for kirkens oppdrag. Det gjør meg både glad og stolt at kirken har slike medarbeidere som stiller opp på ulønnet basis og bidrar på den måten til fellesskapets beste. Vi fikk en god samtale om arbeidet i menigheten. Jeg berømmet menigheten for misjonsavtalen man har med Stefanus-alliansen. Samtidig utfordret jeg rådet til å vurdere om man skal fornye denne avtalen, eller gå over til et annet misjonsprosjekt for å styrke menighetens kjennskap til og engasjement for misjon og det å bygge fellesskap med troende andre steder i verden.

Onsdag var det skolebesøk på Borkenes skole. Rektor Øyvind Kristiansen tok imot og fortalte, med stolthet, om «nyskolen» og virksomheten som er tuftet på mottoet «Trygghet, trivsel og læring». Der hadde jeg også gleden av å møte elevene i klasse 10A og 10B ved Borkenes skole. En flott gjeng som jeg hadde stor glede av å være sammen med en time.

Disse 30 glade og engasjerte elever hadde forberedt seg på å eksaminere biskopen. De stilte gode og veloverveide spørsmål som viste at de har kunnskap og innsikt også i de store og viktige ting som verdier, åndelighet og tro. Da den muntlige eksamen var over konkluderte de med at biskopen hadde bestått!

Samarbeid mellom skole og kirke er verdifullt for begge parter. Vi samtalte med rektor om muligheter for å styrke dette samarbeidet i tida framover. Med godt og nært naboskap ligger det godt til rette for det!

På ettermiddagen gikk turen til Gullsfjord og vakre Langvassbukta kirke, en kirke både kantor og prost umiddelbart kjenner seg hjemme i da den er identisk med deres barndoms kirke på Lundenes. Jeg har aldri vært i Langvassbukta kirke før, men kjente også på at der var det godt å være. Utenfor kirken så jeg minnestøttene over de fra bygdene som har omkommet på havet og i ras. Det gjorde et sterkt inntrykk!

Kirkeforeninga i Langvassbukt hadde ansvar for samlinga som åpnet med en sterk og god minikonsert med Marte Hansen som sang akkompagnert av kantoren. Her sto det både sanger, salmer og orgelmusikk på programmet. Konserten ble avsluttet med at sokneprest May Britt Lund holdt en tankevekkende andakt om håp knyttet til Guds framtid.

På samlinga etter konserten var det kirkekaffe og god informasjon om historien til Langvassbukt kirke. Det er viktig å kjenne historien og de lange linjer bakover for å så å rette blikket framover å se hva som kan gjøres i og for menigheten i tida som kommer.

Torsdag hadde staben stelt til formiddagstreff på menighetshuset. 25 mennesker møtte opp til nydelig lunsjservering som kirketjener Torgeir Solvang hadde stått for. Kantor ledet en sangstund og vi lot oss lede i fulltonende sang. Formiddagstreffet viste seg å være som jeg hadde trodd, et hyggelig og viktig treffsted, hvor fellesskapet med de gode, gamle ingrediensene; sang, et Guds-ord, god mat og åresalg. Det blir aldri feil. Glade og fornøyde dro vi alle hver til vårt.

For vår del gikk veien til Rådhuset hvor vi møtte både politisk og administrativ ledelse i Kvæfjord kommune. Det ble et veldig godt møte! Ordføreren og kommunedirektøren ønsket velkommen og ga en god orientering om kommunen der virksomheten er basert på å legge til rette for et godt lokalsamfunn å bo i, være en grønn kommune og en god oppvekstkommune. Disse verdelinjene faller det naturlig for oss som kirke å samarbeide om, for det handler jo egentlig også om kirkens kjerneverdier, om fellesskap og nestekjærlighet, forvaltning av skaperverket, diakoni og kultur.

Fra kommuneledelsens side ble det understreket at kirken ivaretar mange sosiale treffsted for folk i kommunen. Kirken er en verdifull kulturbærer som faller godt inn i Kvæfjordsamfunnet og at det er godt samarbeid, spesielt på sosiale og kulturelle felt.

I møtet ble det lansert et forslag om å lage en plan for relasjonelt samarbeid med kirken som kulturbærer og kunnskapsformidler i skolen.

Vi drøftet også en plan for vedlikehold av kirkene utfra et langsiktig og forebyggende perspektiv. Dette vil koste penger men vil svare seg på sikt.

Vi fikk gode og positive signaler om at kommunen vil bidra til at tjenesteyting og samarbeid på praktiske områder. Slike løsninger skal baseres på god kontakt og løpende dialog.

Jeg oppfordrer menigheten til å bestrebe seg på å ivareta den gode kontakten med Kvæfjord kommune, på alle nivå og er glad for at det nå er avtalt årlige dialogmøter på våren, i god tid før budsjettene skal utarbeides og vedtas.

Neste post på programmet var et fagmøte i menighetshuset. Det var temaet for visitasen, «Kirken som kulturbærer og trosformidler», som var i fokus. Ca 25 mennesker fra kirken, kommunen og frivillige lag og foreninger deltok i samtalen. Alle var der av god vilje og viste til at kirken er en viktig del av samfunnet. At nettverkene er basert på at flere deltar og leverer på tvers av strukturene og at dette styrker det store fellesskapet i kirken og kommunen. Dette gjør samfunnet at tåler mer og rommer mer, og får større hjerterom og plass til ulikheter.

Etter fagmøtet rakk vi en kort omvisning på Gjøreredit og fikk orientering om virksomheten som foregår der, selv om det ikke var del av det offisielle programmet for visitasen.

Dagen ble avsluttet med møte i Mandagsklubben, -selv om det var på en torsdag. En stor flokk møttes i menighetshuset, under god ledelse av kirkeverge Elin-Annie Marthinussen. Det slo meg hvordan ekte gjensynsglede og tilhørighet gir sterkt fellesskap. Jeg og mitt følge ble inkludert på en måte som gjorde varig inntrykk. Gleden var stor og latteren satt løst. Medlemmene i klubben bød på seg selv på så mange vis og det er imponerende å igjen få oppleve hvilke ressurser som er i en slik gruppe. Sang, andakt, god mat og åresalg gjorde dette til en minnerik kveld for oss alle. Da kvelden var omme opplevde jeg at alle var vitalisert av det gode samværet og fellesskapet vi var en del av.

Så kulminerte i dag visitasen med at vi fikk feire høymesse sammen. Den gleden jeg opplevde ved å samles i Kvæfjords perle, Kvæfjord kirke, sammen med dere, med barn, unge, voksne og gamle om Ord og sakrament, var en sterk opplevelse. Å komme sammen rundt nattverdbordet og få formidlet nåde, håp og glede hvor slekt etter slekt har gjort det før oss, setter det hele i et perspektiv. Kirken, både som kulturbærer og trosformidler kommer virkelig til sin rett.

Takk til Kvæfjord Perc og Blås og konfirmantene for deres flotte bidrag, det var med å skape en flott gudstjeneste. Og takk til sokneprest og kantor som har planlagt og ledet gudstjenesten. Det ble et verdig punktum for gode og begivenhetsrike dager i Kvæfjord menighet.

Utfordringer

Hovedinntrykket er, som jeg allerede har sagt, at det drives godt her i Kvæfjord menighet med de ressurser som er til rådighet. Jeg vil likevel gi dere tre utfordringer.

- Kvæfjord kommune og Kvæfjord menighet har lange tradisjoner for omsorg og inkludering av mennesker med utviklingshemming. Trastad Gård og Nord-Norges Diakonistiftelse har vært synonyme for dette og bygda har vært sett på som fyrtårn for omsorg og diakoni. Det har satt sitt preg på bygdebildet og menneskene som bor her. Selv om vi har mye positivt å se til i fortiden så må disse idealene og denne praksisen alltid arbeides med. Menneskeverd og likeverd har trangere kår i det store bildet nå enn før. Inkludering og involvering gir verdighet til alle mennesker i menigheten. Det er et pluss for hele fellesskapet at vi er både et synlig og hørlig mangfold, også i gudstjenesten. Inkluderende for alle. Utviklingshemmede har vært, er og skal være en selvfølgelig del av gudstjenestelivet. Mandagsklubben er en svært viktig del av menighetslivet. Vi må våge å stå opp for hverandre. Sann som det har vært bør det også være.
- Selv om begge kirkene framstår som godt vedlikeholdt er det likevel grunn til å nevne at det alltid vil være behov for både ytre og indre vedlikehold. Det er lurt å lage vedlikeholdsplaner. Både for å bremse forfall som alt er belemret med og forbygge følgefeil. Det er god økonomi i å tenke og handle forebyggende og begrense større skader.

Jeg vil i denne sammenheng nevne at det er behov for å gjennomtenke utfordringene med universell utforming. Dette gjelder både adkomsten til bygg,

men også hindrene som finnes inne i bygningene. Målet er at alle grupper skal kunne delta på like fot innenfor trygge rammer.

Jeg har med selvsyn sett, og også fått det påpekt i prostens rapport i forkant av visitasen, at menighetshuset ikke er i den forfatning det burde være mtp arbeidsplasser for de ansatte. Arbeidsgiver har ansvar for å gi de ansatte gode arbeidsforhold. Å ha sin daglige arbeidsplass uten å pådra seg hodepine, fryse, å kunne føre fortrolige samtaler uten å ha følelsen av at det som sies høres gjennom tynne lettvegger, er et viktig tiltak for å ivareta sikkerhet, trivsel og samarbeid, og det kan virke rekrutterende når ledige stillinger skal besettes.

Jeg anbefaler at man utarbeider en plan for hva som kan gjøres med menighetshuset, både for å sørge for gode og tjenlige kontorer, og samtidig være et godt lokale for flere av menighetens aktiviteter i framtida.

- Trosopplæringen er en viktig sak i kirken og Kvæfjord menighetsråd er opptatt av det. Som jeg tidligere har sagt så har dere en god og kompetent stab i Kvæfjord sogn. Men dere har verken kateket eller en ansatt som arbeider med trosopplæring. Disse oppgavene er fordelt på de øvrige i staben. Til våren vedtas ny nasjonal plan for trosopplæring. Jeg vil anbefale dere å benytte den muligheten som nå gis til å se på og gjennomtenke hvordan trosopplæringsmidlene brukes, og hvordan dere vil arbeide med trosopplæring framover.
- Endelig vil jeg si til dere alle. Gjør som de gjør i staben: «Tal vel om hverandre»! Det gjør noe med oss! På den måten får vi en erfaring av å se på hverandre med vennlighet og blir omfattet av vennlighet. Det gir ekthet, det styrker fellesskapet og menigheten som kulturbærer og trosformidler. I det store perspektiv hjelper det oss på veien vi alle vandrer og vi hjelper oss hverandre fram mot det evige liv.

Avslutning

Det er ni år siden forrigevisitas i Kvæfjord sokn. Det var like før jeg ble tilsatt som biskop. Det går sannsynligvis like lang tid til neste gang, men da er det ikke jeg som kommer. Da er det en annen. Det sier noe om at alle er vi en i rekken. Prosten har i oppgave å følge opp de utfordringene som visitasen har pekt på, i samarbeid med menighetsråd og ansatte. Prosten skal i løpet av det første året gjøre et oppfølgingsbesøk i soknet, og rapportere tilbake til biskopen om dette.

Jeg vil rette en stor takk til soknepresten, menighetsråd, de øvrige ansatte i menigheten, og prosten, for god tilrettelegging av visitasen. Tusen takk for all åpenhet og gjestfrihet som vi er blitt møtt med og takk for alt dere legger ned av tid og krefter i arbeidet deres.

Til slutt: Takk til dere som er med i menighetsarbeidet gjennom frivillig innsats på ulike områder. Dere gjør en stor tjeneste, og dere er med å legge til rette for at mennesker kan kjenne seg velkommen i fellesskapet. Takk for at dere står trofast på for Jesu Kristi kirke her i Kvæfjord menighet.

Jeg ønsker dere alt godt og Guds velsignelse over liv og tjeneste.